

UCHWAŁA Nr L/320/2022

RADY GMINY HARASIUKI

z dnia 9 grudnia 2022r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023-2026”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r., poz. 559, 1005, 1079 i 1561) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249) - **Rada Gminy Harasiuki** uchwala:

„Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023 – 2026” – zwany dalej „Programem”

§ 1

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – naruszanie nietykalności fizycznej – przemoc związana z intencjonalnym uszkodzeniem ciała lub zmierzająca do jego uszkodzenia. Przemoc fizyczna niesie za sobą choroby, które są konsekwencją działań, zespół stresu pourazowego, stres strach lęk,
- 2) przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej – to przemoc, w której dominują groźby i przymus. Przemoc ta jest trudna do udowodnienia. Przemoc psychiczna prowadzi do zniszczenia własnej wartości i godności jak również prowadzi do chorób psychosomatycznych, ciągłego stresu, zaburzenia snu, itp.,
- 3) przemoc seksualna – naruszenie intymności, zmuszanie do nieakceptowalnych i niechcianych aktów seksualnych. Przemoc seksualna prowadzi do zamknięcia osoby doznającej przemocy w sobie, stanów lękowych i poczucia utraty godności,

- 4) przemoc ekonomiczna – naruszenie własności – przemoc ta związana jest z uzależnieniem od partnera lub współmałżonka ze względu na ograniczony dostęp do środków finansowych. Przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności pozbawieniem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby,

W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem intensywności i czasu trwania a mianowicie:

- 5) faza narastania napięcia (inaczej tworzenia i budowania napięcia) rozumiana jako pierwsza faza cyklu,
- 6) faza gwałtownej przemocy (*inaczej wybuchu, incydentów bicia*) to druga faza agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i niema żadnego związku z zachowaniem „ofiary” (*sygnały jej bólu i cierpienia nie wyciszą agresji*),
- 7) faza „miodowego miesiąca” (*inaczej uspokojenia i miłości*) to trzecia faza w czasie której sprawca między innymi często obiecuje że już nigdy nie skrzywdzi ofiary lub po prostu zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca, faza ta jest przemijająca i rozpoczyna się znowu faza narastania napięcia.

Przemoc stosowana w stosunku do członków rodziny zaburza relacje i więzi łączące rodzinę. Dlatego też tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny jest nadrzędnym celem władz Gminy Harasiuki. Stosowanie przemocy wobec najbliższych zaburza funkcjonowanie zarówno samej rodziny jak i jej poszczególnych członków naruszając podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie godności, szacunku i zaufania. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny wymaga podejmowania interdyscyplinarnych oddziaływań zarówno do osób doświadczających przemocy jak i osób stosujących przemoc.

2. Podstawa prawna

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Harasiuki został opracowany w oparciu o akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249),
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz. 487 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r., poz. 2268 z późn. zm.),

§ 2

1. Charakterystyka Gminy Harasiuki

1) Liczba mieszkańców

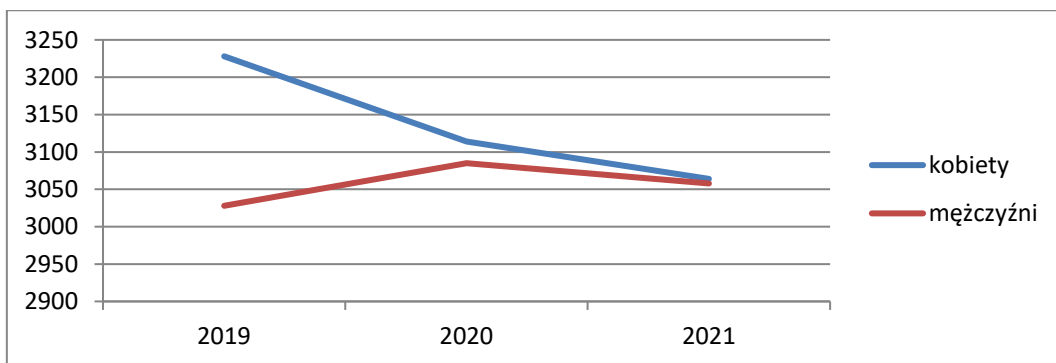
Źródło: opracowanie własne – Urząd Gminy Harasiuki

2) Struktura ludności

Rok	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	Osoby	%	Osoby	%	Osoby	%
2019r.	6256	100	3228	51,60	3028	48,40
2020r.	6199	100	3114	50,23	3085	49,77
2021r.	6122	100	3064	50,05	3058	49,95

Źródło: opracowanie własne – Urząd Gminy Harasiuki

3) Liczba kobiet i mężczyzn w gminie Harasiuki

Źródło: opracowanie własne – Urząd Gminy Harasiuki

2. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Harasiuki.

Wielkość zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Harasiuki jest trudno określić w sposób jednoznaczny, ponieważ występuje tzw. przemoc ukryta w rodzinie czy w szkole. Przemoc ukryta nie jest ujęta w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko oraz większa świadomość społeczna, że stosowanie przemocy w rodzinie jest przestępstwem.

Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskiej Karty”. Do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Harasiuki w okresie od stycznia 2019r. do grudnia 2021r. wpłynęło łącznie 39 Niebieskich Kart – A. Rozkłada się to następująco:

3. Procedura „Niebieskie Karty” prowadzona w latach 2019 - 2021

	2019	2020	2021
Pracownicy socjalni	0	0	1
Policja	13	16	9
Oświata	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
Razem	13	16	10

Źródło: opracowanie własne – OPS Harasiuki

4. Zjawisko występowania przemocy na terenie Gminy Harasiuki w latach 2019 - 2021

	2019	2020	2021
Liczba rodzin , w których była realizowana Procedura Niebieskiej Karty	15	16	11
Liczba formularzy wszczynających procedurę	11	12	10
Liczba rodzin, w których została zakończona procedura Niebieskiej Karty	10	16	8

Źródło: opracowanie własne – OPS Harasiuki

5. Najczęściej stosowane formy przemocy w latach 2019 - 2021

	Niebieskie Karty 2019	Niebieskie Karty 2020	Niebieskie Karty 2021
Przemoc psychiczna	X	X	X
Przemoc fizyczna	X	X	X
Przemoc ekonomiczna	X	X	X
Przemoc seksualna	-	-	-
Zaniedbywanie	-	-	-

Źródło: opracowanie własne – OPS Harasiuki

6. Osoby stosujące przemoc w rodzinie ze względu na płeć w latach 2019 - 2021

	2019	2020	2021
mężczyźni	15	16	9
kobiety	0	1	2

Źródło: opracowanie własne – OPS Harasiuki

7. Osoby doznające przemocy w rodzinie ze względu na płeć w latach 2019 - 2021

	2019	2020	2021
mężczyźni	2	1	1
kobiety	13	17	12

Źródło: opracowanie własne – OPS Harasiuki

8. Charakterystyka osób doznających przemocy w rodzinie w latach 2019 - 2021

	2019	2020	2021
osoby starsze (powyżej 65 roku życia)	1	0	2
Osoby niepełnoletnie (do 18 roku życia)	0	1	0

Źródło: opracowanie własne – OPS Harasiuki

9. Liczba zgłoszeń do Prokuratury o prawdopodobieństwie popełnienia przestępstwa w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie w latach 2019 – 2021

	2019	2020	2021
Zgłoszenia do Prokuratury	7	9	4

Źródło: opracowanie własne – OPS Harasiuki

10. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty, korzystających ze świadczeń z pomocy Społecznej Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach

	2019	2020	2021
Liczba rodzin	5	6	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy.

§ 3

Analiza SWOT

Narzędziem badawczym kompleksowo określającym mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia jest metoda badawcza typu SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Metoda ta polega na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego jak i negatywnego na sytuację gminy. W omawianej analizie wyróżnia się:

- identyfikację i analizę mocnych i słabych stron,
- identyfikację i analizę szans i zagrożeń.

Analiza SWOT dla gminy Harasiuki

Mocne Strony	Słabe Strony
1. Sprawny system pomocy społecznej. 2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 3. Programy dla osób stosujących przemoc jak i doznających przemocy (Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudniku n/Sanem). 4. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadrę zajmującą się problematyką przemocy w rodzinie.	1. Niewystarczające zaangażowanie klientów w rozwiązywaniu własnych problemów. 2. Małe zainteresowanie programami dla osób stosujących oraz doznających przemocy. 3. Brak nawyków wśród mieszkańców do korzystania z poradnictwa specjalistycznego.

Szanse	Zagrożenia
1. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej przemocy w rodzinie 2. Wypracowywanie procedur współpracy i przepływu informacji między instytucjami i podmiotami. 3. Procedura „Niebieskich Kart”. 4. Funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy na terenie gminy Harasiuki. 5. Systematyczne uwrażliwianie na zjawisko przemocy w rodzinie.	1. Mity i stereotypy na temat przemocy. 2. Zatracanie wartości rodzinnych. 3. Osłabienie więzi rodzinnych na skutek migracji zarobkowej. 4. Bierność w rozwiązywaniu własnych problemów. 5. Poczucie bezradności u osób doznających przemocy.

§ 4

Odbiorcy programu

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Harasiuki, a w szczególności:

1. Rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy.
2. Sprawców przemocy.
3. Świadków przemocy.
4. Rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy.

§ 5

Cel główny i cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Harasiuki

Głównym celem niniejszego Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Harasiuki. Osiągnięcie wymienionego celu głównego zaplanowano w oparciu o realizację celów szczegółowych takich jak:

1. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom,
2. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. Działania profilaktyczne i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Harasiuki.

1. Cel szczegółowy Zitensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie				
Działania	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1) Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie celem udzielania stosownej pomocy i wsparcia, 2) Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy w rodzinach dotkniętych przemocą 3) Informowanie osób doznających przemocy o możliwościach i formach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej oraz o instytucjach niosących pomoc i wsparcie, 4) Informowanie osób doznających przemocy w zakresie przysługujących im praw, 5) Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy poprzez współpracę z instytucjami zapewniającymi schronienie dla osób doznających przemocy domowej, 6) Monitorowanie rodzin uwikłanych w przemoc poprzez odwiedziny w miejscu zamieszkania	1) Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, 2) Liczba powołanych grup roboczych do pracy z osobami doznającymi przemocy, 3) Liczba opracowanych planów pomocy w ramach procedury „Niebieskie karty”, 4) Liczba osób i rodzin objętych pomocą i wsparciem w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”, 5) Liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku n/Sanem, 6) Liczba zawiadomień do prokuratury o prawdopodobieństwie popełnienia przestępstwa, 7) Liczba wniosków do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację w rodzinie, 8) Liczba przeprowadzonych monitoringów w rodzinach uwikłanych w przemoc	1) Minimalizacja przemocy na terenie gminy Harasiuki, 2) Wzrost wiedzy u osób doznających przemocy o możliwości pomocy i wsparcia oraz o instytucjach niosących pomoc 3) Zwiększenie skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie 4) Zwiększenie bezpieczeństwa rodzin i osób uwikłanych w przemoc	1) Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie gminy Harasiuki oraz grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach 3) Szkoły z terenu gminy Harasiuki 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Harasiukach, 5) Policja 6) ośrodki zdrowia, 7) Prokuratura Rejonowa w Nisku 8) Sąd Rejonowy w Nisku	corocznie w okresie 2023r.– 2026r.

2. Cel szczegółowy Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie				
Działania	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1) Podejmowanie działań interwencyjnych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, 2) Informowanie osób stosujących przemoc w zakresie odpowiedzialności karnej za znęcanie się nad osobami najbliższymi 3) Informowanie osób stosujących przemoc o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, medycznej oraz o instytucjach niosących pomoc 4) Motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych 5) Kierowanie osób stosujących przemoc z problemem alkoholowym do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego 6) Monitoring rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie	1) Liczba wypełnionych formularzy :Niebieska Karta – D” 2) Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych, 3) Liczba zawiadomień do prokuratury i prawdopodobieństwie popełnienia przestępstwa 4) Liczba pisemnych zawiadomień do Sadu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny 5) Liczba pisemnych informacji do Komendy Powiatowej Policji – Zespołu ds. Nieletnich o sytuacji niepełnoletnich dzieci, które mogą być narażone na demoralizację, 6) Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	1) Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie oraz minimalizowanie jej negatywnych konsekwencji, 2) Wzrost świadomości osób stosujących przemoc o konsekwencjach prawnych w przypadku dalszego stosowania przemocy, 3) wzrost wiedzy sprawców przemocy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie oraz kształtowania umiejętności do rozwiązywania konfliktów bez przemocy, 4) Poprawa jakości życia rodzin uwikłanych w przemoc poprzez stopniową eliminację zachowań nieagresywnych,	1) Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie gminy Harasiuki oraz grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach 3) Szkoły z terenu gminy Harasiuki 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Harasiukach, 5) Policja 6) ośrodki zdrowia, 7) Prokuratura Rejonowa w Nisku 8) Sąd Rejonowy w Nisku	corocznie w okresie 2023r.– 2026r.

3. Cel szczegółowy

Działania profilaktyczne i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Harasiuki

Działania	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1) Zamieszczanie materiałów informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie na tablicach ogłoszeń w instytucjach niosących pomoc	1) Liczba wypełnionych formularzy :Niebieska Karta – D” 2) Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych, 3) Liczba zawiadomień do prokuratury i prawdopodobieństwie popełnienia przestępstwa 4) Liczba pisemnych zawiadomień do Sadu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny 5) Liczba pisemnych informacji do Komendy Powiatowej Policji – Zespołu ds. Nieletnich o sytuacji niepełnoletnich dzieci, które mogą być narażone na demoralizację, 6) Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	1) Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie oraz minimalizowanie jej negatywnych konsekwencji, 2) Wzrost świadomości osób stosujących przemoc o konsekwencjach prawnych w przypadku dalszego stosowania przemocy, 3) wzrost wiedzy sprawców przemocy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie oraz kształtowania umiejętności do rozwiązywania konfliktów bez przemocy, 4) Poprawa jakości życia rodzin uwikłanych w przemoc poprzez stopniową eliminację zachowań nieagresywnych,	1) Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie gminy Harasiuki oraz grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach 3) Szkoły z terenu gminy Harasiuki 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Harasiukach, 5) Policja 6) ośrodki zdrowia, 7) Prokuratura Rejonowa w Nisku 8) Sąd Rejonowy w Nisku	corocznie w okresie 2023r.– 2026r.

§ 6

Realizatorzy programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Harasiuki będzie realizowany we współpracy z niżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Harasiukach,
- 3) Posterunkiem Policji w Harasiukach,
- 4) Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w miejscowościach Harasiuki oraz Huta Krzeszowska,
- 5) szkołami na terenie gminy Harasiuki,
- 6) Kościołem katolickim oraz innymi związkami wyznaniowymi na terenie gminy Harasiuki,
- 7) Sądem Rejonowym w Nisku, III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Plac Wolności 14, 37 – 400 Nisko,
- 8) Prokuraturą Rejonową w Nisku ul. Sandomierska 19, 37 – 400 Nisko,
- 9) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku, ul. Kościuszki 7, 37-400 Nisko,
- 10) Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Rudniku n/Sanem prowadzonym przez Caritas Diecezji Sandomierskiej ul. Rzeszowska 35, 37 – 420 Rudnik,
- 11) stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi z terenu gminy Harasiuki.

§ 7

Efekty realizacji programu

Realizacja programu przyczyni się do:

- 2) ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Harasiuki,
- 3) wzrostu świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie,
- 4) zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy,
- 5) lepszej ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 6) większego zaangażowania społeczności lokalnej w rozwiązywanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

§ 8

Ewaluacja, monitoring i sprawozdawczość z realizacji programu

Monitorowanie programu prowadzone będzie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Harasiuki wraz z Ośrodkiem

Pomocy Społecznej w Harasiukach na podstawie posiadanej dokumentacji oraz na podstawie informacji uzyskanych od instytucji zaangażowanych w realizację programu. Do 31 stycznia każdego roku Zespół Interdyscyplinarny wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Harasiukach dokona ewaluacji działań zawartych w programie za poprzedni rok kalendarzowy i przedłoży Wójtowi Gminy Harasiuki sprawozdanie dotyczące funkcjonowania programy

§ 9

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 10

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023r.